

**Маджд С.М.**

Д.т.н., професор кафедри екології та екоменеджменту  
Національного університету харчових технологій

## **ПРОЕКТ ВІДНОВЛЕННЯ КАХОВСЬКОЇ ГІДРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ ЗАДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

Сталий розвиток будь якого суспільства обумовлений трьома взаємопов'язаними між собою складовими – економічне зростання, захист довкілля та соціальний захист (соціальний розвиток). Кожна із складових, сама по собі є складною динамічною системою, що розвивається. Відповідно, методологічною основою сталого розвитку є системний підхід, який передбачає ефективні шляхи розвитку суспільства, забезпечуючи тим самим його від багатьох можливих ризиків, в тому числі і екологічних. В умовах військової агресії Російської Федерації проти України для нашої країни є вкрай складно досягти економічного зростання та соціального розвитку. Не менш складним є і забезпечення екологічної безпеки, зокрема, захисту довкілля, подолання катастрофічних наслідків спричинених військовими та злочинними діями російської армії. Одним із таких воєнних злочинів та потенційного акту екоциду по відношенню до природи України був підрив греблі Каховської гідроелектростанції російськими окупаційними військами, який завдав непоправної шкоди економіці країни та екологічному стану довкілля.

Після руйнування греблі Каховського водосховища, на прилеглих територіях, склалася еколого-небезпечна ситуація, яка потребує прийняття негайних управлінських рішень на державному рівні. 18 липня 2023 року була ухвалена постанова Кабінету Міністрів України (№730) Про реалізацію експериментального проекту «Будівництво Каховського гідровузла на р. Дніпро. Відбудова після руйнування Каховської ГЕС та забезпечення сталої роботи Дніпровської ГЕС у період відбудови». Цей проект розрахований на два роки і включає в себе два етапи. На першому етапі заплановано спроектувати всі інженерні конструкції та підготувати необхідну базу для відновлення роботи Каховської ГЕС, а другий етап передбачає, що роботи з будівництва гідроелектростанції будуть розпочати після деокупації територій, на яких вона розташована.

Реалізація проект передбачає, що під час першого етапу будуть здійснені: проектування тимчасових гребель верхнього і нижнього б'єфа Каховського гідровузла, споруди для пропуску будівельних та екологічних витрат Каховського гідровузла, підпірної споруди у нижньому б'єфі Дніпровської ГЕС; будівництво підпірної споруди у нижньому б'єфі Дніпровської ГЕС. На другому етапі (після відновлення контролю над Каховською ГЕС) передбачено: обстеження, демонтаж зруйнованих споруд та конструктивів Каховського гідровузла; розробка проекту будівництва

Каховської ГЕС; будівництво тимчасових гребель верхнього і нижнього б'єфа Каховського гідровузла.

Уряд покладає великі сподівання на те, що реалізація проекту з відбудова Каховської ГЕС підсилить економічний потенціал України як в аграрній, так і в енергетичній сфері, а також дозволить знизити екологічні ризики, які виникли на територіях прилеглих до гідроелектростанції.